

6. Domácnosti

Důležitými údaji, které se při cenzech zjišťují, jsou údaje o domácnostech. V domácnostech a rodinách jako základních kolektivitách se odráží složení celé populace podle věku, pohlaví, rodinného stavu atd. Především pak v rodinných domácnostech probíhají takové společenské procesy jako je populační reprodukce, vzdělání a výchova dětí, ekonomické zapojení a v neposlední řadě i bydlení. Údaje o domácnostech a rodinách lze získat v podrobných strukturách za celou populaci právě jen ze sčítání.

Obecně jsou domácnosti skupiny osob, které spolu bydlí, více či méně hospodaří a jejich základ tvoří zpravidla rodina. Při SLDB 2011 byly zjišťovány údaje za skupiny osob, které společně bydlí – **bytová domácnost**. Tato skupina obvykle společně i hospodaří a osoby, které společně hradí výdaje domácnosti, jako je strava, náklady na bydlení a další výdaje tvoří tzv. **hospodařící domácnost**. Ne vždy jedna bytová domácnost tvoří jednu domácnost hospodařící. V jednom bytě mohou bydlet dvě i více skupin osob či jednotlivců, kteří hospodaří separátně.

Hospodařící domácnosti jsou různého typu. Jsou to rodinné domácnosti tvořené úplnými rodinami (manželský pár, neformální soužití druhá a družky - tzv. faktické manželství, registrované partnerství, příp. neformální soužití osob stejného pohlaví - tzv. faktické partnerství, a to ve všech případech s dětmi nebo bez dětí) nebo neúplnými rodinami (jeden z rodičů s alespoň jedním dítětem). Společně nejčastěji hospodaří jedna rodina, ale existují i hospodařící domácnosti tvořené více rodinami. Dále jsou hospodařící domácnosti nerodinné. Sem patří především domácnosti jednotlivců (osoby, které hospodaří samy) a dále vícečlenné nerodinné domácnosti (dvě nebo více osob příbuzných i nepříbuzných, společně hospodařících, které tvoří rodinnou domácnost; mezi nerodinné vícečlenné domácnosti patří také domácnost prarodiče/prarodičů s vnoučaty).

Údaje o hospodařících domácnostech byly zpracovány za osoby bydlící v bytech, ale i mimo byty (nouzové bydlení, chaty, chalupy) a také za rodiny v zařízení. Jednotlivé osoby žijící v zařízeních a osoby bez přístřeší (bezdomovci) údaje o hospodaření nevyplňovaly.

Podrobné definice jednotlivých typů domácností a dalších pojmů, které byly v této části textu použity, jsou uvedeny v metodické části publikace.

V hl. m. Praze k datu SLDB 2011 bylo 579 509 hospodařících domácností, což je nejvyšší počet ze všech 14 krajů ČR a žilo v nich 1 225 745 členů.

Celkový počet hospodařících domácností v hl. m. Praze k 26. 3. 2011 byl 579 509. Jde o domácnosti, které tvořily osoby obvykle bydlící na území hlavního města. Ačkoli podle počtu obvykle bydlících obyvatel byla pražská populace méně početná než obyvatelstvo Středočeského kraje, který je regionem s nejvyšším počtem obyvatel, počet hospodařících domácností je v Praze nejvyšší ze 14 krajů ČR.

6.1. Struktura domácností, velikost, ekonomické charakteristiky a způsob bydlení

V Praze bylo 305 296 rodinných domácností s 869 015 členy.

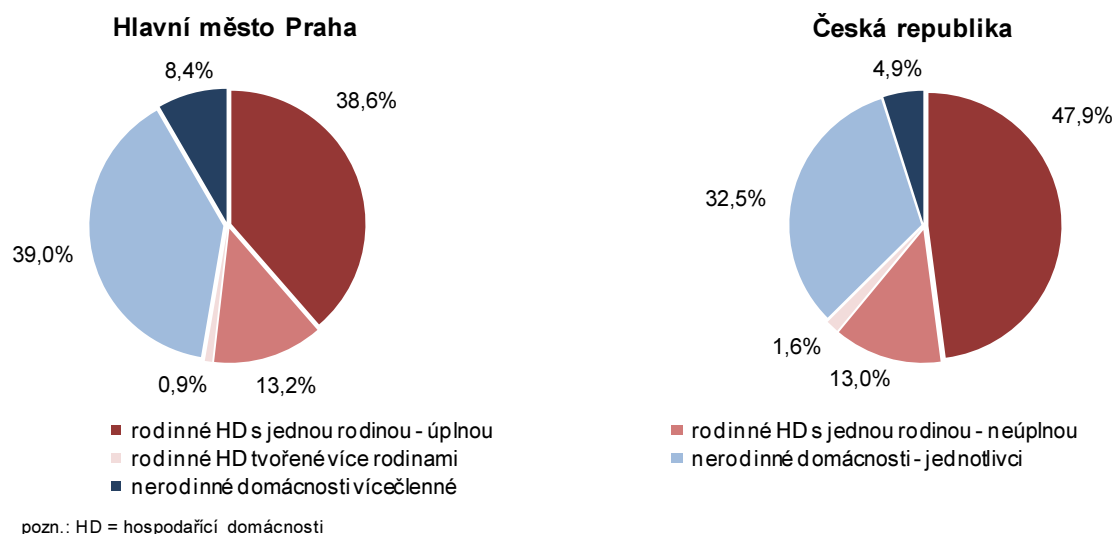
Hospodařící domácnosti se dělí na domácnosti rodinné, kterých bylo v Praze více než polovina. K datu SLDB 2011 jich zde bylo 305 296. Jejich zastoupení je však v hlavním městě významně slabší než v ostatních krajích a je pod průměrem za celou republiku. V Praze rodinné domácnosti představovaly 52,7 % ze všech hospodařících domácností, v ČR to bylo 62,6 % domácností (nejvyšší podíl rodinných domácností byl v kraji Vysočina, více než 68,3 %).

Nerodinných domácností bylo v Praze 274 213, v nichž žilo 356 730 osob.

Naproti tomu nerodinné domácnosti byly v hlavním městě zastoupeny nadprůměrně. V Praze bylo 274 213 nerodinných domácností, tedy 47,3 % ze všech domácností. Významně jsou v hlavním městě zastoupeny mezi nerodinnými domácnostmi zejména domácnosti jednotlivců, kterých bylo 225 802, což představuje 15,9 % ze všech domácností jednotlivců v ČR.

Struktura domácností se odráží i v dalších charakteristikách domácností. Velikost hospodařících domácností je tímto jejich složením ovlivněna přímo a velmi podstatně.

Graf 6.1 Struktura hospodařících domácností

Tab. 6.1.1 Základní údaje o hospodařících domácnostech v Praze

	Hospodařící domácnosti celkem	v tom						
		rodinné domácnosti				nerodinné domácnosti		
		celkem	v tom tvořené			celkem	v tom	
			1 rodinou	2 rodinami	3 a více rodinami		domácnosti jednotlivců	vícečlenné nerodinné domácnosti
Počet domácností	579 509	305 296	300 262	4 991	43	274 213	225 802	48 411
%	100,0	52,7	51,8	0,9	0,0	47,3	525 120,9	112 583,7
Počet členů domácností	1 225 745	869 015	843 442	25 213	360	356 730	225 802	130 928
Průměrný počet členů	2,12	2,85	2,81	5,05	8,37	1,30	1,00	2,70

Domácnosti v Praze mají v průměru nízký počet členů, 2,12 osob připadajících na jednu hospodařící domácnost ukazuje, že jsou zde domácnosti nejmenší ze všech krajů ČR

Domácnosti v Praze jsou co do počtu členů jedné domácnosti v průměru menší než v ostatních krajích. Velikost domácností s průměrným počtem 2,12 členů na 1 hospodařící domácnost je v Praze nižší než činí celorepublikový průměr (2,34 členů připadajících na 1 hospodařící domácnost) a nejnižší ze všech krajů. Kromě vysokého podílu domácností jednotlivců se na tom podílí i snížený podíl domácností tvořených více než 1 rodinou. Zatímco v Praze to bylo 1,6 % ze všech rodinných domácností, v ČR to bylo 2,5 % a v Jihomoravském kraji dokonce 3,4 %. Domácnosti, kde společně hospodaří více rodin, mají samozřejmě více členů a tím průměrnou velikost ovlivňují.

Tab. 6.1.2 Hospodařící domácnosti v Praze podle typu a počtu členů

	Celkem	v tom podle počtu členů (%):				
		1	2	3	4	5 a více
Hospodařící domácnosti	579 509	39,0	30,6	16,3	10,6	3,6
v tom podle typu:		30,4	28,9	18,4	16,2	6,2
rodinné domácnosti	305 296	x	47,7	28,0	18,8	5,6
v tom tvořené						
1 rodinou	300 262	x	48,5	28,5	18,4	4,6
2 a více rodinami	5 034	x	x	x	39,3	60,7
domácnosti jednotlivců	225 802	100,0	x	x	x	x
vícečlenné nerodinné domácnosti	48 411	x	65,4	18,4	8,4	7,8

V Praze je nadprůměrný podíl domácností s 1 nebo se 2 členy, které představují 70 % všech domácností. V ČR to bylo 62 % a v sousedním Středočeském kraji 59 %. Naproti tomu vícečlenné domácnosti jsou v Praze méně časté. Domácnosti s 5 a více členy v Praze nedosahují ani 4 %, v ČR je to téměř 6 % a ve Středočeském kraji více než 6 %.

Podíl ekonomicky aktivních členů domácností je 51,8 %, což převyšuje hodnotu za ČR celkem.

S velikostí domácností souvisí i charakteristiky ekonomické. V Praze v průměru na 1 domácnost připadá 1,10 ekonomicky aktivních členů, což v kombinaci s celkovým průměrným počtem členů domácností (2,12 členů) znamená, že více než polovina členů domácností je v Praze ekonomicky aktivních. V ČR celkem sice na každou domácnost připadá 1,15 ekonomicky aktivních členů, ale vzhledem k tomu, že celkový průměrný počet členů domácnosti je větší (2,34 členů), je ekonomicky aktivních členů méně než polovina. Větší než poloviční průměrný počet ekonomicky aktivních členů domácnosti je kromě Prahy jen ve Středočeském kraji.

V Praze je snížený podíl domácností bez ekonomicky aktivních členů. Těch domácností, kde žádný ze členů není ekonomicky aktivní, je v Praze 29,9 % ze všech domácností. V ČR celkem je domácností bez ekonomicky aktivních členů 31,3 %. Ještě nižší podíl domácností bez ekonomicky aktivních členů je v kraji Středočeském, a to 29,2 %. Vůbec nejvyšší podíl domácností bez ekonomicky aktivních členů je v kraji Ústeckém (34 %). Největší část domácností jak v Praze, tak i v celé republice představují domácnosti s 1 ekonomicky aktivním členem, v Praze je to téměř 40 % (38,7 %), což je zdaleka nejvyšší podíl domácností ze všech krajů. V ČR tento podíl představuje třetinu všech domácností. Čtvrtina domácností v Praze jsou domácnosti se 2 ekonomicky aktivními členy. Tento podíl je nižší, než je celorepublikový průměr a po Karlovarském kraji je to spolu s krajem Ústeckým podíl nejnižší. Vůbec nejnižší je v Praze zastoupení domácností se 3 a více ekonomicky aktivními členy, a to 6,4 % domácností oproti 8,6 % za ČR celkem. Všechny tyto charakteristiky pražských domácností jsou ovlivněny jednak vysokou mírou ekonomické aktivity pražské populace, ale také velikostí pražských domácností.

Jednou z důležitých oblastí, o nichž lze zjistit údaje pouze z cenzů, je i bydlení domácností.

V hl. m. Praze bydlí 98,6 % domácností v bytech a z toho většinou v bytových domech. V rodinných domech v Praze bydlí jen 14,6 % domácností sečtených v bytech.

Struktura domácností podle typu, velikostní parametry domácností, i ekonomické charakteristiky úzce souvisí i se základními údaji o způsobu bydlení pražských domácností.

Naprostá většina domácností byla sečtena v bytech, a to 98,6 % domácností. Obdobně je tomu i v dalších krajích. Charakter pražské zástavby se promítá do rozložení bydlení domácností podle druhu domu. V Praze bydlí většina domácností v bytových domech. Z domácností bydlících v bytech bydlí v Praze 84,4 % v bytových domech na rozdíl od ostatních krajů, kde většina domácností bydlí v domech rodinných. To souvisí s tím, že Prahu tvoří pouze jedno město se sníženým podílem zástavby s rodinnými domy.

Ovšem rozdíly v bydlení podle druhu domu jsou i mezi jednotlivými typy domácností. Zatímco z domácností jednotlivců bydlí v rodinných domech pouze 11 %, u rodinných domácností je to více než 15 % domácností. U domácností, kde společně hospodaří dvě i více rodin, bydlí v rodinných domech téměř 40 % domácností. Tento typ domácností je ale v Praze velmi málo zastoupen.

Bydlení domácností mimo byty zahrnuje kromě bydlení v zařízeních, bydlení v nouzových objektech, kam ovšem patří i nezkolaudované nové domy, v rekreačních stavbách s evidenčními čísly (místo čísel popisných) a i v mobilních obydlích. V Praze většinu z domácností bydlících mimo byty představovaly domácnosti bydlící v právě nouzových objektech, bylo to 1 % ze všech domácností. V zařízeních byly ovšem jako domácnosti sčítány pouze domácnosti rodinné (např. matky s dětmi v azylových domech, manželské páry v domovech důchodců apod.). Jednotlivci a také vícečlenné nerodinné domácnosti bydlící v ubytovnách, azylových domech, domovech důchodců nebo sociálních ústavech byli sečtení jako osoby, ale nikoli jako domácnosti.

Tab. 6.1.3 Základní údaje o bydlení hospodařících domácností v Praze

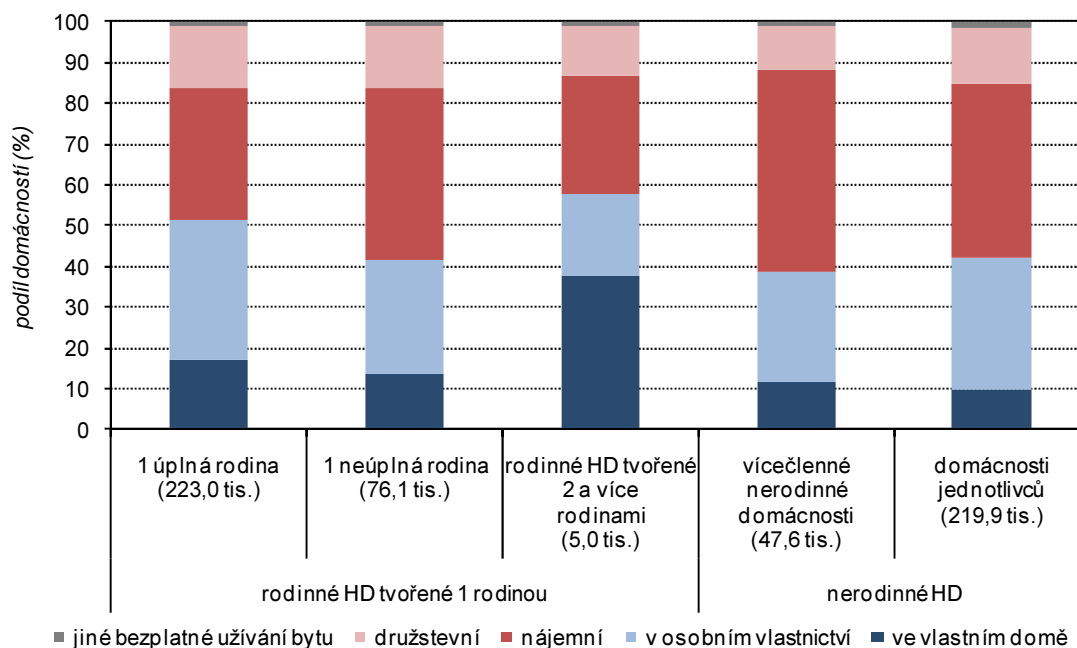
	Celkem	v tom					
		celkem	tvořené 1 rodinou		tvořené 2 a více rodinami	domácnosti jednotlivců	vícečlenné nerodinné domácnosti
			v tom				
			bez závislých dětí	se závislými dětmi			
Hospodařící domácnosti	579 509	300 262	175 242	125 020	5 034	225 802	48 411
v tom podle způsobu bydlení:							
bydlící v bytech	571 621	299 068	174 605	124 463	5 025	219 905	47 623
v tom (%):							
v rodinných domech	14,6	17,2	16,3	18,4	38,8	11,2	11,3
v bytových domech	84,4	82,1	83,1	80,9	60,6	87,6	86,7
v ostatních budovách	1,0	0,6	0,6	0,7	0,6	1,2	2,0
bydlící mimo byty	7 555	867	459	408	6	5 897	788
bydlící v zařízeních	333	327	178	149	3	x	x

Právní důvody užívání bytu, které jsou v Praze domácnostmi uváděny, navazují úzce na skutečnost, že většina domácností žije v bytových domech. Nejvíce domácností v Praze bydlí v nájemních bytech, je to 38,6 % ze všech pražských domácností bydlících v bytech. Byty v osobním vlastnictví užívá v Praze 32,0 % domácností.

V Praze stále žije téměř 40 % domácností v nájemních bytech.

Rozdělení důvodů užívání bytu v Praze se značně liší jak od celorepublikových hodnot, tak od ostatních krajů. Je to dáno tím, že městské osídlení implikuje specifické podmínky pro způsob života obyvatel, a to se ve způsobu bydlení domácností odráží. Nejde jen o složení zástavby, kde převládají bytové domy, ale i o důvody pobytu v hlavním městě i složení pražských domácností. V ČR úhrnem bydlí nejvíce domácností v bytech ve vlastním domě, je to více než třetina všech domácností (36,8 %), v Praze je to celkově pouze necelých 14 % domácností. Naproti tomu v nájemních bytech bydlí v ČR celkem jen necelá čtvrtina domácností (22,4 %).

Graf 6.2 Hospodařící domácnosti v Praze bydlící v bytech podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu (ze zjištěných hodnot)

Vybavenost domácností předměty dlouhodobé spotřeby nebyla v tomto cenzu zjišťována. Byla pouze zmapována vybavenost osobním počítačem a zejména jeho připojením na internet.

Téměř 60 % pražských domácností má k dispozici ve svém bytě počítač s přístupem na internet.

Podle výsledků SLDB 2011 bylo v hl. m. Praze 330 774 domácností, kde byl k dispozici alespoň 1 PC, což představuje 61 % všech domácností bydlících v bytech (tzn. bytových domácností). Z toho bylo 311 354 domácností připojených na internet, ze všech bytových domácností bylo tedy v Praze s domácím přístupem k internetu 57,4 %. Tento podíl převyšuje republikový průměr, který činil 53,0 % bytových domácností a je i nejvyšší ze všech krajů. Druhý nejvyšší podíl domácností s internetem byl v kraji Jihomoravském (55,1 %) a naopak nejnižší podíl byl v kraji Karlovarském (46,3 %), v němž spolu s krajem Ústeckým byla s internetem necelá polovina domácností.

6.2. Rodinné domácnosti

Nadpoloviční většinu domácností v Praze představují domácnosti rodinné, bylo jich 305 296. Tyto domácnosti se dělí na domácnosti, kde společně hospodaří jedna rodina a ty, kde společně hospodaří více rodinných celků.

Rodinných domácností tvořených 1 rodinou bylo v Praze 300 262 a žilo v nich 843 442 osob.

Naprostou většinu představují právě ty hospodařící domácnosti, které tvoří 1 rodina. V Praze to bylo 98,4 % všech rodinných domácností. Ve všech krajích je rodinných domácností představujících 1 rodinný celek naprostá většina. Tyto domácnosti jsou tvořeny dvěma společně žijícími partnery ať již v oficiálně potvrzeném svazku (manželství a registrovaná partnerství) či v neformálním soužití (faktická manželství a faktická partnerství). K těmto rodinám patří i společně žijící děti buď závislé, nebo samostatné, ale ty jen v tom případě, že s ostatní rodinou společně hospodaří.

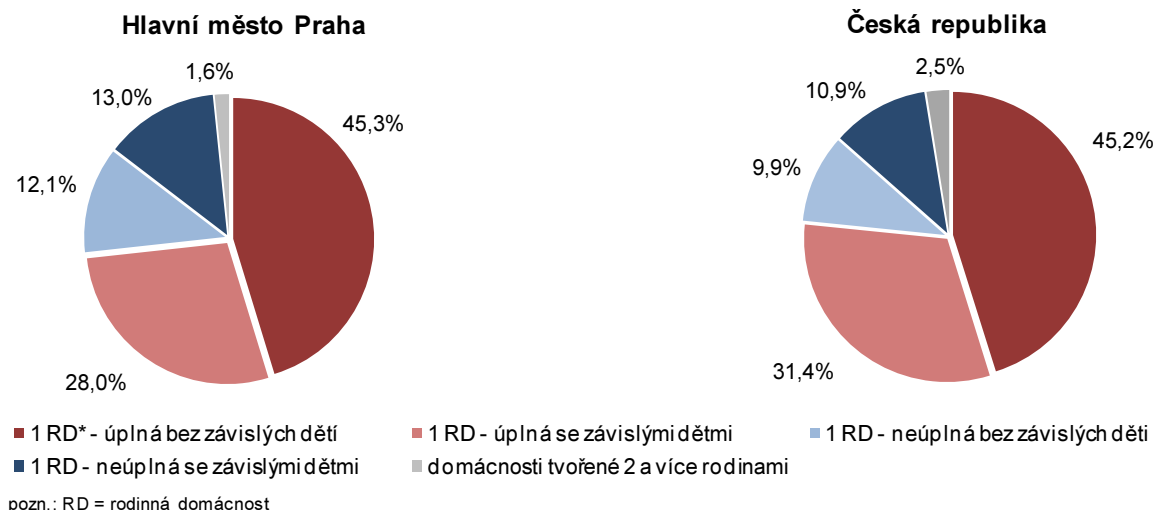
V Praze žije čtvrtina všech soužití párů stejného pohlaví z celé ČR.

Údaje o společném soužití osob stejného pohlaví byly v tomto cenzu zpracovány poprvé. V Praze bylo k datu sčítání 214 domácností tvořených registrovanými partnery stejného pohlaví a 897 domácností tvořených rodinou osob stejného pohlaví žijícími v neformálním svazku. Na území hlavního města Prahy žije třetina (33,9 %) domácností tvořených registrovaným partnerstvím osob stejného pohlaví z celé ČR a pětina (22,1 %) domácností ze všech v ČR, které jsou tvořeny faktickým (neregistrovaným) partnerstvím osob stejného pohlaví.

Dále k rodinným domácnostem řadíme i rodinné celky, kde spolu společně hospodaří 1 rodič a 1 nebo více dětí (ať již závislých nebo i dospělých).

K rodinným domácnostem patří i domácnosti, kde společně hospodaří 2 nebo více rodinných celků (např. manželé se svými dětmi hospodaří dohromady ještě se svými rodiči). Těchto domácností je v Praze, ale i v ČR celkem jen velmi málo. V Praze žilo 5 034 hospodařících domácností tvořených více rodinami, tedy 1,6 % ze všech rodinných domácností, v ČR to bylo 2,5 % rodinných domácností.

Graf 6.3 Struktura rodinných domácností

Celková struktura rodinných domácností se v hl. m. Praze zásadně neliší od celorepublikových hodnot.

Z domácností tvořených 1 rodinou bylo v Praze 223 695 úplných rodin a 76 567 rodin neúplných. Podíl úplných rodin je v Praze nižší, než je celorepublikový průměr a patří k nejnižším ze všech krajů. Úplných rodin bylo v Praze 74, 5 % ze všech domácností tvořených 1 rodinou.

Z 223 695 úplných rodin představují v hl. m. Praze 61,8 % rodiny bez závislých dětí.

Mezi úplnými rodinami je jak v Praze, tak v ČR celkem více rodin bez závislých dětí. Zastoupení úplných rodin se závislými dětmi v Praze nedosahuje ani 40 % (38,2 %) a v ČR celkem je to 41 % ze všech úplných rodin. Vůbec nejvyšší zastoupení rodin se závislými dětmi bylo ve Zlínském kraji, a to 43,1 %.

V hl. m. Praze bylo 76 567 neúplných domácností. Neúplné rodiny jsou v Praze častější, než je tomu v ČR celkem a jejich podíl je v hlavním městě nejvyšší ze všech krajů. Neúplných rodin zde bylo čtvrtina ze všech rodinných domácností tvořených 1 rodinou a v ČR celkem to byla pětina. Nejnižší podíl neúplných rodin byl v kraji Vysočina, kde představovaly 17,7 % ze všech domácností tvořených 1 rodinou.

Ze 76 567 neúplných rodin představují v hl. m. Praze 51,7 % rodiny se závislými dětmi.

Jak v Praze, tak i v ČR celkem je zhruba polovina neúplných rodin se závislými dětmi a polovina bez závislých dětí. Neúplné rodiny bez závislých dětí jsou tvořeny jedním rodičem, který hospodaří společně s jedním nebo více dospělými potomky. Nadpoloviční většinu tvořily tyto neúplné rodiny bez závislých dětí pouze ve 3 krajích (v kraji Vysočina, Jihomoravském a Zlínském).

Průměrně v Praze připadá na jednu rodinnou domácnost 2,85 členů.

Celkově v Praze žijí rodinné domácnosti menší než v ostatních krajích. Podle počtu členů v Praze byla v průměru velikost rodinné domácnosti 2,85 osob. V ČR celkem to bylo 3,02 členů. V Praze to je dáno sníženým zastoupením větších domácností tvořených 2 a více rodinami, ale také zvýšeným podílem rodin, kde hospodaří společně pouze 2 osoby tedy, buď u úplných rodin jde o páry bez dětí, nebo u neúplných rodin o 1 rodiče s 1 dítětem.

Oproti celorepublikovému průměru jsou v Praze menší rodinné domácnosti všech typů, kromě velmi malého počtu pražských domácností, které jsou tvořeny 3 a více rodinami, zde je průměrný počet členů připadajících na 1 domácnost v Praze vyšší než v ČR celkem (8,01 členů na domácnost). V návaznosti na průměrnou velikost domácnosti, je v Praze i nižší průměrný počet členů s vlastním příjmem, ale zde jsou rozdíly oproti ČR méně výrazné. Členové s vlastním příjmem nepředstavují stejnou skupinu osob, jako členové ekonomicky aktivní. Mezi osoby s vlastním příjmem patří např. i důchodci, případně osoby žijící z nejrůznějších typů rent apod.

V Praze bylo 145 501 rodinných domácností se 2 členy.

V Praze je téměř polovina ze všech rodinných domácností (47,7 %) tvořena jen 2 osobami. Také v ČR úhrnem je dvoučlenných rodinných domácností nejvíce, ale zastoupení není tak vysoké (42,0 %). Ve srovnání s republikovými hodnotami i se situací v ostatních krajích jsou v Praze v průměru menší i domácnosti tvořené 1 rodinou. U úplných rodin je podíl dvoučlenných domácností 44,0 % a u neúplných 61,6 %. V ČR celkem je podíl dvoučlenných domácností u úplných rodin 39,3 % a u neúplných 56,9 %.

Údaje o způsobu a kvalitě bydlení rodinných domácností má svá specifika, která jsou modifikována jak typem domácnosti, její velikostí, ale i sociálně ekonomickou situací daných rodin.

V Praze bydlí 304 093 rodinných domácností v bytech, z nichž 95,3 % má standardní vybavení.

Naprostá většina rodinných domácností bydlí v bytech. V bytech žije 304 093 rodinných domácností, mimo byty žilo v Praze jen 0,4 % rodinných domácností. Z toho 289 813 domácností obývá byty se standardním vybavením, mezi nimiž je 98,4 % bytů s ústředním topením a úplným vybavením.

Tab. 6.2.1 Rodinné domácnosti v Praze (vč. partnerství osob stejného pohlaví) podle počtu členů a podle typu domácnosti

	Celkem	v tom s počtem členů (%)				Průměrný počet členů	
		2	3	4	5 a více	celkem	z toho s vlastním příjmem
Rodinné domácnosti	305 296	47,7	28,0	18,8	5,6	2,85	1,91
v tom:							
tvořené 1 rodinou	300 262	48,5	28,5	18,4	4,6	2,81	1,89
úplné rodiny	223 695	44,0	28,3	22,4	5,4	2,91	2,00
v tom:							
bez závislých dětí	138 255	71,1	21,5	6,0	1,4	2,38	2,13
se závislými dětmi	85 440	-	39,3	48,8	11,9	3,76	1,90
neúplné rodiny	76 567	61,6	29,0	7,0	2,4	2,52	1,44
v tom:							
bez závislých dětí	36 987	75,8	19,1	3,6	1,5	2,31	1,86
se závislými dětmi	39 580	48,3	38,2	10,1	3,3	2,70	1,04
tvořené 2 rodinami	4 991	x	x	39,6	60,4	5,05	3,30
v tom:							
2 úplné rodiny	1 833	x	x	23,0	77,0	5,49	3,85
2 neúplné rodiny	510	x	x	52,7	47,3	4,75	2,58
1 úplná a 1 neúplná rodina	2 648	x	x	48,6	51,4	4,81	3,05
tvořené 3 a více rodinami	43	x	x	x	100,0	8,37	5,19

Podle právního důvodu užívání bytu jsou i u rodinných domácností nejčastější byty nájemní. A to u všech uvedených typů rodinných domácností. Nicméně u úplných rodin je podíl nájemních bytů již nižší než bytů v osobním vlastnictví. U tohoto typu domácností souhrn různých druhů tzv. vlastnického bydlení (byty ve vlastním domě, v osobním vlastnictví i družstevní) tvoří více než dvě třetiny bytů. Naopak u neúplných rodin, zejména bez závislých dětí je podíl nájemních bytů zvýšený.

Tab. 6.2.2 Rodinné domácnosti v Praze bydlící v bytech podle typu domácnosti a podle typu bytu, právního důvodu užívání a velikosti bytu

	Celkem	v tom hospodařící domácnosti tvořené								2 a více rodinami
		1 rodinou								
		úplné rodiny				neúplné rodiny				
		celkem	s počtem závislých dětí			celkem	s počtem závislých dětí			
		0	1	2 a více		0	1	2 a více		
Rodinné domácnosti bydlící v bytech	304 093	222 975	137 790	45 567	39 618	76 093	36 815	29 256	10 022	5 025
z toho podle typu bytu (%):										
byty standardní	95,3	96,8	96,7	95,7	98,3	90,7	93,1	86,3	94,6	98,9
byty se sníženou kvalitou	2,8	1,9	2,0	2,6	1,1	5,3	4,0	7,7	3,4	0,7
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%):										
ve vlastním domě	15,7	16,4	15,5	14,7	21,5	12,1	13,0	9,8	15,5	36,9
v osobním vlastnictví	30,8	32,8	33,1	33,6	31,0	25,5	25,4	25,9	24,9	19,7
jiné bezplatné užívání bytu	1,1	1,1	0,9	1,2	1,8	0,9	0,6	0,9	1,9	0,9
nájemní	32,8	31,3	31,5	32,3	29,6	37,6	38,1	36,8	38,1	28,2
družstevní	14,2	14,3	15,0	13,1	13,5	13,8	15,5	11,9	12,8	12,3
z toho podle počtu obytných místností bytu (%):										
1	3,4	3,1	3,8	2,4	1,2	4,5	4,4	5,2	3,1	1,5
2	15,2	14,6	16,4	14,2	8,5	17,7	17,2	19,5	14,1	5,7
3	25,9	26,3	28,0	24,9	22,0	25,1	27,3	22,9	23,3	19,7
4	33,0	34,4	33,1	35,3	37,5	28,8	30,4	25,4	32,7	34,6
5 a více	17,0	17,8	14,6	18,0	28,5	13,3	12,6	11,8	20,2	36,8

Třetina rodinných domácností v Praze obývá nájemní byty. U tohoto typu domácností je to nejčastější právní důvod užívání bytu, ale u úplných rodin jsou již častější byty v osobním vlastnictví.

Podle velikosti bytu bydlí většina rodinných domácností tak, že na 1 člena domácnosti připadá 15 až 20 m² obytné plochy. Do této kategorie spadají nejvíce domácností, které tvoří jak úplné, tak neúplné rodiny. Pouze u hospodařících domácností tvořených více rodinami se jich více nacházelo ve velikostní kategorii 10 až 15 m² na osobu. Celkem rodinné domácnosti bydlící v bytech s průměrnou obytnou plochou na osobu 15 až 20 m² představují v Praze pětinu všech rodinných domácností. Téměř čtvrtina (22,8 %) těchto domácností bydlí tak, že na 1 člena připadá plocha menší, a více než polovina pak v bytech, kde na 1 člena připadá více m² obytné plochy. S větší obytnou plochou připadající na 1 osobu se setkáváme u domácností bez závislých dětí a to jak u úplných rodin, tak i u rodin neúplných. Podle počtu obytných místností (do obytných místností se při SLDB 2011 započítávala i kuchyně s plochou 8 m² a více) jsou u rodinných domácností nejčastější byty se 4 obytnými místnostmi, v nichž bydlelo 33,0 % rodinných domácností.

U hospodařících domácností tvořených 1 rodinou máme ze SLDB k dispozici i údaje o ekonomickém postavení osoby v čele domácnosti. Osobou v čele domácnosti je u úplných rodin osob odlišného pohlaví vždy muž a u partnerů stejného pohlaví osoba staršího věku. V neúplných rodinách je osobou v čele domácnosti vždy rodič. Z těchto dat jsou vyvozovány sociálně-ekonomické charakteristiky jednotlivých domácností.

V Praze bylo 211 394 domácností tvořených 1 rodinou, v jejichž čele stála ekonomicky aktivní osoba, představuje to 70,4 % ze všech těchto domácností.

Většina domácností tvořených 1 rodinou má v Praze v čele domácnosti osobu ekonomicky aktivní. Podíl domácností s ekonomicky aktivní osobou v čele je v Praze vyšší než v ČR celkem, kde tento podíl činil 68,0 %.

U domácností bez závislých dětí v úplných i neúplných rodinách úhrnem byl podíl domácností s ekonomicky aktivní osobou v čele v Praze 57,4 % domácností a v ČR 50,6 %. V těchto domácnostech je vysoké zastoupení starších osob, které jsou v kategorii nepracujících důchodců, ale v hl. m. Praze je i v těchto věkových kategoriích zvýšený počet dosud ekonomicky aktivních osob.

Tab. 6.2.3 Domácnosti v Praze tvořené 1 rodinou podle typu rodiny a ekonomické aktivity osoby v čele domácnosti

	Celkem	v tom					
		úplné rodiny			neúplné rodiny		
		celkem	v tom		celkem	v tom	
			bez závislých dětí	se závislými dětmi		bez závislých dětí	se závislými dětmi
Domácnosti tvořené 1 rodinou	300 262	223 695	138 255	85 440	76 567	36 987	39 580
v tom ekonomická aktivita osoby v čele domácnosti (%):							
ekonomicky aktivní	70,4	72,4	59,0	94,0	64,7	51,4	77,1
zaměstnaná	67,5	69,9	56,6	91,3	60,5	48,4	71,8
nezaměstnaná	2,9	2,5	2,3	2,7	4,2	3,0	5,3
ekonomicky neaktivní	25,1	24,3	37,7	2,7	27,5	42,8	13,2
ekonomická aktivita nezjištěna	4,5	3,3	3,3	3,3	7,8	5,8	9,7

Jednorodinných domácností v čele s osobou v postavení nepracující důchodce bylo v Praze 68 182, což představuje 22,7 % těchto domácností, v celé ČR to byla více než čtvrtina (26,5 %).

U domácností se závislými dětmi je v Praze zastoupení ekonomicky aktivních osob v čele domácnosti ve srovnání s celorepublikovou hodnotou poněkud snížené – v Praze 88,7 % a v ČR 90,6 % domácností. Tento rozdíl je ovšem v Praze částečně ovlivněn i zvýšeným počtem případů, kdy nebyla ekonomická aktivita osoby v čele domácnosti zjištěna, zvláště u neúplných rodin.

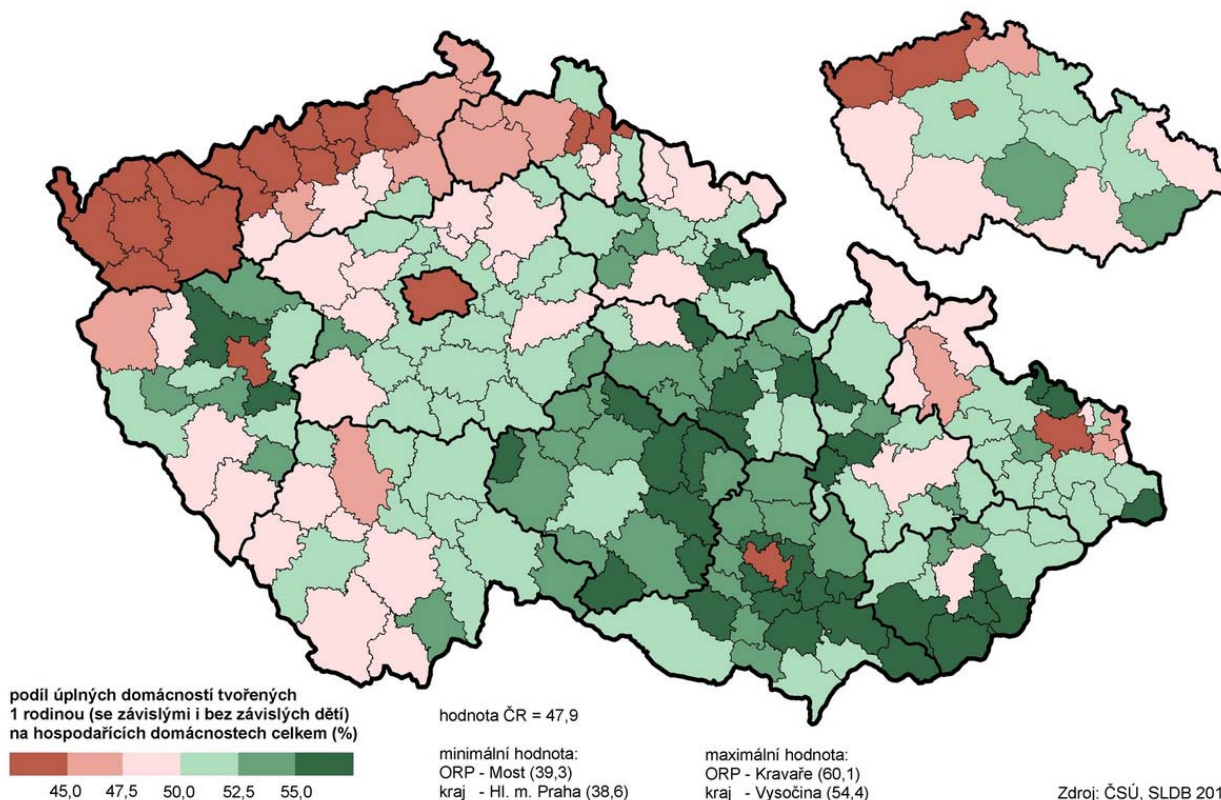

Dva typy rodinných domácností – úplné a neúplné rodiny mají mezi rodinnými domácnostmi různou váhu, a v dalších attributech se mezi sebou výrazně liší.

V Praze k datu SLDB 2011 bylo 223 695 úplných rodin a z toho 138 255 bez závislých dětí a 85 440 se závislými dětmi.

Stále je mezi domácnostmi nejsilněji zastoupena kategorie úplných rodin. Úplné rodiny zahrnují, kromě registrovaných a faktických partnerství osob stejného pohlaví především manželské páry a faktická manželství, tedy sňatkem nepotvrzená soužití. Manželských párů bylo v Praze k datu sčítání 190 437 a faktických manželství 32 147. Faktická manželství v Praze představovala 14,4 % z úplných rodin. V celorepublikovém průměru je rodin tvořených nesezdanými partnery poněkud nižší podíl (11%), ale rozdíl to není zásadní.

Kartogram 6.1 Úplné rodiny ve správních obvodech ORP, Praze a krajích

Podíl úplných rodin na celku hospodařících domácností je v Praze hluboko pod celorepublikovým průměrem a nejnižší ze všech krajů ČR (38,6 % domácností). Podobně snížený podíl úplných rodin byl zaznamenán v ostatních velkých městech a částech Karlovarského a Ústeckého kraje. Naopak nadpoloviční většinu hospodařících domácností představovaly úplné rodiny v sousedním Středočeském kraji, v krajích Královéhradeckém, Pardubickém a Vysočina a ve dvou krajích moravských - Zlínském a Olomouckém.

Podrobnější charakteristiky máme k dispozici za úplné rodiny tvořené manželskými páry a faktickými manželstvími.

V Praze zhruba polovinu úplných rodin tvoří soužití osob starších věkových skupin.

Z mužů žijících v úplné rodině je 53,1 % padesátiletých a starších a z žen je to 47,1 %. Silně jsou ale zastoupeny i věkové kategorie mezi 30 a 44 lety (více než 30 %). Vůbec nejpočetnější pětiletou věkovou skupinou byla u mužů věková kategorie 35 – 39 let (12,0 % mužů žijících v úplné rodině) a u žen 30-34 let (12,8 % žen žijících v úplné rodině).

Podobné věkové rozložení osob žijících v úplných rodinách je i v ČR celkem s tím, že zde je u obou pohlaví nejpočetnější věková skupina 35 – 39 let.

Na věkovou skladbu partnerů v úplných rodinách navazuje i struktura podle počtu závislých dětí žijících v rodině.

Tab. 6.2.4 Domácnosti v Praze tvořené 1 úplnou rodinou - manželské páry a faktická manželství podle počtu závislých dětí a věku manželky, družky

	Celkem		v tom podle počtu závislých dětí					Průměrný počet závislých dětí
	počet	%	0	1	2	3	4 a více	
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou	222 584	100,0	137 219	45 677	34 745	4 340	603	0,59
v tom podle věku manželky, družky:								
15 - 24	4 471	2,0	3 673	700	92	5	1	0,20
25 - 34	44 884	20,2	19 981	14 987	9 018	801	97	0,80
35 - 44	48 009	21,6	8 330	16 245	20 125	2 921	388	1,39
45 - 54	38 920	17,5	21 702	11 250	5 255	598	115	0,62
55 a více vč. nezjištěného věku	86 300	38,8	83 533	2 495	255	15	2	0,04

Úplné rodiny bez závislých dětí představují v hlavním městě nadpoloviční většinu úplných rodin.

V Praze u úplných rodin převládají rodiny bezdětné. Je zde 61,5 % úplných rodin bez závislých dětí. Mezi nimi je většina (76,7 %) těch, ve kterých je partnerce 45 let a více. Nejméně bezdětných domácností je mezi těmi, kde je partnerka ve věku 15 – 24 let a 35 – 44 let. V této věkové skupině je naopak nejvíce úplných rodin se 2 dětmi.

Také v celorepublikovém průměru je nejvíce úplných rodin bez závislých dětí (58,9 %), ale jejich zastoupení není tak vysoké jako v Praze. Průměrně připadá v Praze na 1 úplnou rodinu 0,59 dětí, v ČR celkem je to 0,66 dětí.

Podrobnější údaje o bydlení rodinných domácností spolu s ekonomickou aktivitou osoby v čele domácnosti jsou prezentována za manželské páry a faktická manželství. Z údajů je zřejmé, že ekonomická situace rodinných domácností koresponduje i se způsobem bydlení domácností.

Tab. 6.2.5 Domácnosti v Praze tvořené 1 úplnou rodinou - manželské páry a faktická manželství bydlící v bytech podle právního důvodu užívání bytu a ekonomické aktivity osoby v čele domácnosti

	Celkem	z toho podle právního důvodu užívání bytu (%)				
		ve vlastním domě	v osobním vlastnictví	jiné bezplatné užívání	nájemní	družstevní
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou bydlící v bytech	221 866	16,5	32,8	1,1	31,2	14,4
v tom podle ekonomické aktivity osoby v čele domácnosti:						
zaměstnaní	155 099	16,4	33,2	1,2	32,1	14,1
v tom podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	104 816	14,0	34,7	1,1	32,4	15,0
zaměstnavatelé	11 148	29,4	30,5	1,4	25,2	9,4
osoby pracující na vlastní účet	33 711	19,1	30,2	1,3	33,1	13,0
ostatní vč. nezjištěno	5 424	19,0	27,8	1,2	33,9	12,5
nezaměstnaní	5 404	11,9	25,7	0,9	43,7	13,6
ekonomicky neaktivní	54 075	18,0	34,1	1,2	27,6	16,2
ekonomická aktivita nezjištěna	7 288	9,4	21,6	0,6	30,1	8,0

Největší počet bytů v osobním vlastnictví užívají rodiny zaměstnanců. Naopak největší počet domácností bydlících v nájemních bytech je mezi domácnostmi, kde je v čele domácnosti nezaměstnaný.

Podle právního důvodu užívání bytu jsou u úplných rodin nejčastější byty v osobním vlastnictví. Nejvíce jsou tyto byty frekventovány u domácností, v jejichž čele stojí osoby v postavení zaměstnanců. Zvýšený podíl bytů v osobním vlastnictví užívají také domácnosti osob ekonomicky neaktivních, mezi nimiž převládají domácnosti v čele s nepracujícím důchodcem. Naproti tomu domácnosti v čele s nezaměstnanou osobou nejčastěji bydlí v bytech nájemních.

Celkově u úplných rodin převládá tzv. vlastnické bydlení (souhrn bytů ve vlastním domě, v osobním vlastnictví a bytů družstevních), a to u 63,7 % úplných rodin bydlících v bytech. Nejvyšší podíl úplných rodin bydlících ve vlastnickém bydlení je mezi rodinami zaměstnavatelů (těch je ovšem početně poměrně málo - 5,0 % ze všech domácností tvořených úplnou rodinou), a to 69,3 %. Hned po té následují rodiny, které mají v čele ekonomicky neaktivní osobu, tedy většinou jde o domácnosti nepracujících důchodců, kterých bydlí ve vlastním bytě 68,3 %. Je zřejmé, že starší rodiny v Praze dbají na zajištění bydlení, kde by nebyly závislé na výši nájmu.

V hl. m. Praze bylo 32 147 faktických manželství, která představovala téměř 15 % úplných rodin.

Součástí úplných rodin je již trvale segment rodin, které tvoří tzv. faktická manželství druhů a družek. V Praze představovala faktická manželství 14,4 % všech úplných rodin. Je to více než činí celorepublikový průměr (11,2 %).

Tab. 6.2.6 Domácnosti v Praze tvořené 1 úplnou rodinou - faktická manželství podle věku ženy, počtu závislých dětí a rodinného stavu partnerů

	Celkem		z toho podle věku ženy (%)				
	počet	%	15 - 24	25 - 34	35 - 39	40 - 49	50 a více
Faktická manželství	32 147	100,0	10,2	47,8	13,6	13,1	15,3
v tom podle počtu závislých dětí:							
bez závislých dětí	21 579	67,1	13,7	49,8	6,0	9,2	21,3
1 dítě	7 144	22,2	4,0	48,3	24,4	19,4	4,0
2 děti	3 040	9,5	1,1	35,5	38,0	24,1	1,3
3 a více dětí	384	1,2	0,5	25,3	45,8	27,9	0,5
z toho podle rodinného stavu:							
muž i žena svobodní	17 553	54,6	17,0	68,9	10,5	2,9	0,7
muž svobodný, žena vdaná	159	0,5	12,6	40,9	13,8	17,0	15,7
muž svobodný, žena rozvedená nebo ovdovělá	2 759	8,6	0,6	26,6	24,0	27,5	21,3
muž ženatý, žena svobodná	330	1,0	12,1	55,8	16,1	12,1	3,9
muž ženatý, žena vdaná	1 768	5,5	0,7	18,2	17,1	25,5	38,5
muž ženatý, žena rozvedená nebo ovdovělá	319	1,0	0,0	10,7	14,7	34,8	39,8
muž rozvedený nebo ovdovělý, žena svobodná	3 164	9,8	6,4	48,6	22,7	16,1	6,2
muž rozvedený nebo ovdovělý, žena vdaná	169	0,5	0,6	12,4	16,6	41,4	29,0
muž i žena rozvedení nebo ovdovělí	5 892	18,3	0,0	1,1	5,0	11,6	78,9

Také u faktických manželství, tak jako u všech úplných rodin, je v Praze většina bez závislých dětí. U faktických manželství s dětmi jde nejčastěji o soužití rodičů s 1 dítětem.

Osob žijících ve faktických manželstvích spadají převážně do mladších věkových skupin. Podle věku ženy je 71,6 % ve věku do 39 let, zatímco u manželských párů je v tomto věku 28,3 % žen. Tento jev se v Praze projevuje silněji než v celorepublikovém průměru, kde faktická manželství žen v tomto věku představují necelou polovinu (48,9 %) faktických manželství. Nicméně i zde jde o výrazně vyšší podíl než u manželských párů (27,9 %).

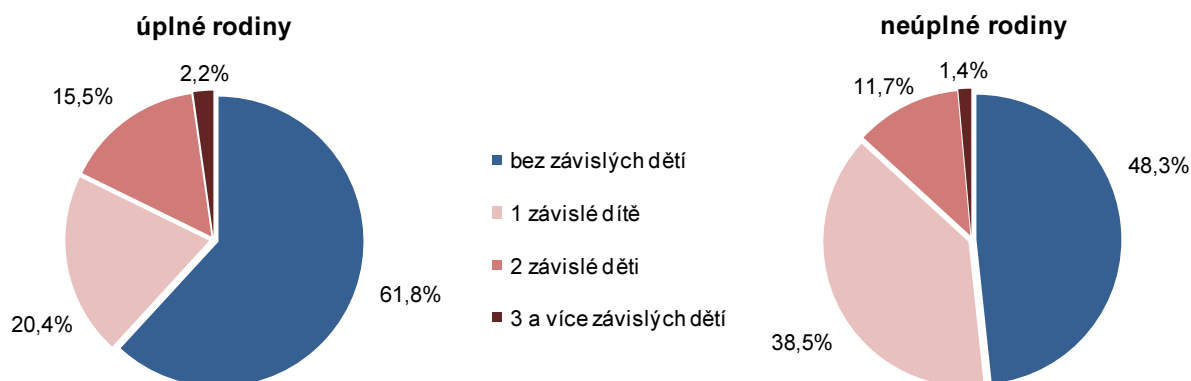
Na věkové složení navazuje i rodinný stav partnerů žijících v neformálních svazcích, kde jde u nadpoloviční většiny o soužití svobodných žen se svobodnými muži. Je zřejmé, že tato skutečnost koresponduje s poklesem sňatečnosti, který se projevuje v celé ČR v posledním desetiletí.

V Praze bylo 76 567 neúplných rodin, které představují čtvrtinu rodinných domácností tvořených 1 rodinou.

Druhým souborem domácností tvořených 1 rodinou jsou domácnosti neúplných rodin. Neúplnou rodinu představuje rodič s dítětem či dětmi, a to jak závislými, tak dětmi nezávislými na rodiči.

Jak již z typu této rodinné domácnosti vyplývá, jde o soužití, kde je vždy zastoupen vztah rodič potomek. Častěji tyto rodiny trvají v případech, kdy dítě je na rodiči závislé. V Praze bylo ze 76 567 neúplných rodin 51,7 % těch, v nichž žijí závislé děti. Obdobně je tomu i v rámci celé ČR, kde to byla také nadpoloviční většina (52,4 %) ze všech neúplných rodin. Tím se liší od situace v úplných rodinách. Vyplývá to patrně ze skutečnosti, že pokud se děti z neúplných rodin osamostatní, jejich zbylý rodič se přesouvá mezi domácnosti nerodinné, domácnosti jednotlivců.

Graf 6.4 Struktura domácností v Praze tvořených 1 rodinou podle počtu závislých dětí

Většinu neúplných rodin s dětmi představují ty, kde žije 1 závislé dítě, v Praze jich bylo 29 493, což představuje 39,2 % ze všech pražských rodin s 1 závislým dítětem.

Celkem u neúplných rodin výrazně převládají rodiny s 1 závislým dítětem. Neúplné rodiny s více závislými dětmi tvoří v Praze čtvrtinu ze všech neúplných rodin se závislými dětmi. U úplných rodin je podíl rodin s více dětmi mnohem vyšší, je to téměř polovina rodin s dětmi (46,5 %).

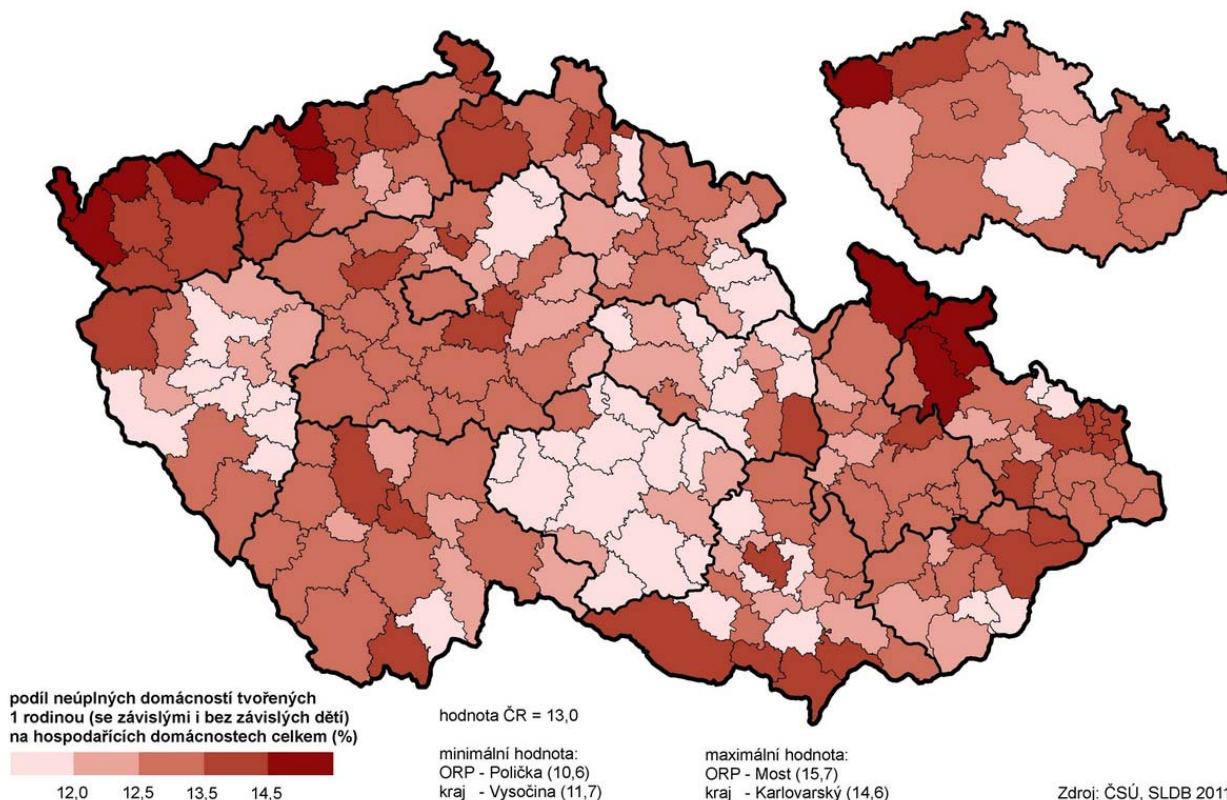
Podíl neúplných rodin na celku hospodařících domácností v Praze byl 13,2 %, což zhruba odpovídá celorepublikovému průměru a ve 4 krajích je tento podíl vyšší než v hlavním městě.

V Praze bylo 62 792 neúplných rodin, kde v čele domácnosti stála žena. Ženy jsou tedy v čele 82 % neúplných rodin.

V čele neúplné rodiny v Praze stojí nejčastěji žena. Jde tedy o soužití matky s dítětem, či dětmi. Těchto rodin bylo 82,0 % ze všech neúplných rodin. Také v celorepublikovém měřítku je výrazná převaha neúplných rodin s ženou v čele domácnosti (81,2 %).

Ovšem mezi neúplnými rodinami, v nichž stojí v čele otec, jsou většinou zastoupeny rodiny bez závislých dětí, v Praze to bylo 53,2 % neúplných rodin v čele s mužem a v ČR 53,8 %. Jde patrně o skutečnost, že pokud otec zůstane bez partnerky, je častější, že s ním zůstává i samostatný potomek.

Kartogram 6.2 Neúplné rodiny ve správních obvodech ORP, Praze a krajích

Tab. 6.2.7 Domácnosti v Praze tvořené 1 neúplnou rodinou podle počtu závislých dětí a ekonomické aktivity osoby v čele domácnosti

	V čele muž	v tom s počtem závislých dětí			V čele žena	v tom s počtem závislých dětí		
		0	1	2 a více		0	1	2 a více
Neúplné rodiny	13 775	7 373	5 061	1 341	62 792	29 614	24 432	8 746
v tom podle ekonomické aktivity osoby v čele domácnosti:								
zaměstnaní	8 623	3 906	3 611	1 106	37 702	14 002	17 464	6 236
v tom podle postavení v zaměstnání:								
zaměstnanci	5 270	2 443	2 153	674	29 405	11 057	13 465	4 883
zaměstnavatelé	705	263	334	108	1 118	376	548	194
osoby pracující na vlastní účet	2 151	940	938	273	5 240	1 780	2 566	894
ostatní vč. nezjištěno	497	260	186	51	1 939	789	885	265
nezaměstnaní	529	261	224	44	2 681	846	1 346	489
ekonomicky neaktivní	3 009	2 557	386	66	18 056	13 288	3 110	1 658
ekonomická aktivita nezjištěna	1 614	649	840	125	4 353	1 478	2 512	363

Podle ekonomické aktivity osob v čele neúplných rodin jsou jak u mužů, tak u žen nejsilněji zastoupeni zaměstnanci, ale na druhé pozici jsou osoby ekonomicky neaktivní. Zde jde právě o rodiče, kteří i ve vyšším věku zůstávají žít se samostatnými potomky, kteří dosud nezaložili vlastní rodinu. Tomu nasvědčuje i fakt, že mezi neúplnými rodinami v čele s osobou ekonomicky neaktivní jak u mužů, tak u žen převládají rodiny bez závislých dětí.

Podle právního důvodu užívání bytu jsou u neúplných rodin nejčastější byty nájemní, a to jak u neúplných rodin bez závislých dětí, tak u těch se závislými dětmi. Pokud však hodnotíme souhrnně všechny typy vlastnického bydlení (byty ve vlastním domě, v osobním vlastnictví a byty družstevní), tak i u neúplných rodin má tento typ bydlení mírnou převahu – 51,4 % domácností. U neúplných rodin bez závislých dětí je to 53,9 % domácností, ale u neúplných rodin s dětmi jen 49,1 % domácností.

6.3. Nerodinné domácnosti

V Praze k datu SLDB 2011 bylo 274 213 nerodinných domácností, z toho 225 802 domácností jednotlivců a 48 411 vícečlenných nerodinných domácností.

Nerodinné domácnosti jsou v pražské populaci tradičně velmi silně zastoupeny. Zatímco v ČR celkem byl podíl nerodinných domácností na celku hospodařících domácností 37,4 %, v Praze to byla necelá polovina domácností, a to 47,3 % domácností. Je to nejvyšší zastoupení nerodinných domácností ze všech krajů ČR. V Praze byly nejsilněji ze všech krajů zastoupeny jak domácnosti jednotlivců, tak vícečlenné nerodinné domácnosti.

Domácnosti jednotlivců jsou jednotlivé osoby, které samostatně hospodaří a ve většině případů i bydlí v samostatném bytě. V hlavním městě bylo domácností jednotlivců 39,0 % ze všech hospodařících domácností, což je o 6,5 procentního bodu více než za celou republiku. Mezi domácnostmi jednotlivců jsou zastoupena obě pohlaví zhruba shodně. Jak v Praze, tak i v ČR celkem je mezi domácnostmi jednotlivců o něco méně mužů. V Praze to bylo 100 850 domácností, což představovalo 44,7 % ze všech domácností jednotlivců (v ČR 44,8 %). Domácností jednotlivých žen bylo v Praze 124 952, tedy 55,3 % (v ČR 55,2 %).

Graf 6.5 Struktura nerodinných domácností podle typu hospodařící domácnosti

Poněkud silněji, než udávají celorepublikové hodnoty, byly v Praze zastoupeny vícečlenné nerodinné domácnosti. Zde jde o případy, kdy společně hospodaří a bydlí osoby bez partnerské rodinné vazby, respektive nejde o soužití rodičů a dětí. Může jít o osoby bez jakýchkoli příbuzenských vazeb, ale též o sourozence a podobně. Speciální kategorii pak u vícečlenných nerodinných domácností tvoří domácnosti prarodičů s vnoučaty. Vícečlenných nerodinných domácností bylo v Praze 8,4 % ze všech hospodařících domácností, což o 3,4 procentního bodu převyšuje celorepublikovou hodnotu. Z toho bylo ovšem jen 6,5 % domácností prarodičů s vnoučaty, zatímco v celé ČR to bylo 8,5 %.

Tab. 6.3.1 Nerodinné domácnosti v Praze podle způsobu bydlení

	Celkem	v tom			
		domácnosti bydlící v bytech			domácnosti bydlící mimo byty
		v rodinných domech	v bytových domech	v ostatních budovách	
Nerodinné domácnosti	274 213	29 952	233 883	3 693	6 685
v tom:					
domácnosti jednotlivců	225 802	24 560	192 602	2 743	5 897
vícečlenné nerodinné domácnosti	48 411	5 392	41 281	950	788

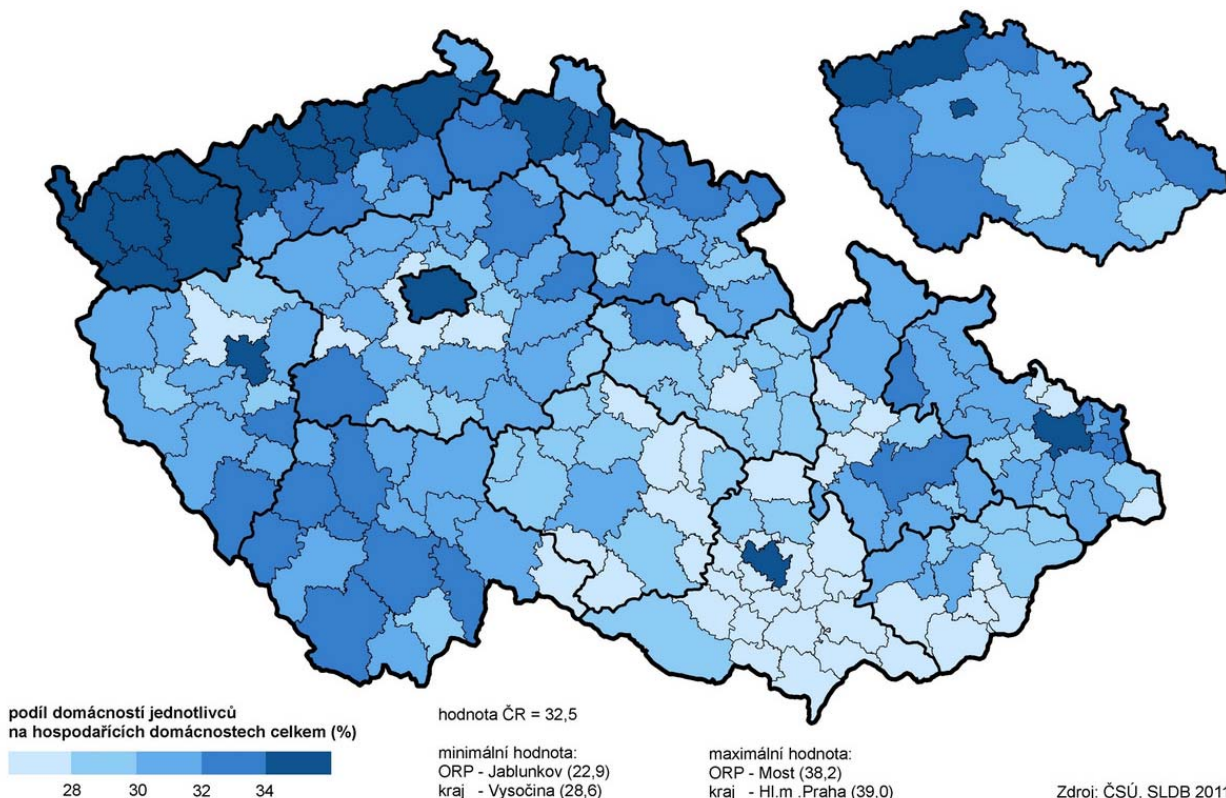
V bytech bydlelo 97,6 % nerodinných domácností, ale podíl bydlících mimo byty je u těchto domácností v Praze vyšší než u

Tak jako všechny domácnosti, i nerodinné domácnosti bydlí převážně v bytech. Zastoupení těch, které bydlí mimo byty a to zejména v zařízeních, je u nerodinných domácností vyšší, než tomu bylo u domácností rodinných. Zatímco mimo byty bydlelo v Praze 0,4 % rodinných domácností, u nerodinných domácností je to 2,4 % domácností. V případě nerodinných domácností jde především o domácnosti jednotlivců, kteří žijí v objektech, které nejsou

domácností rodinných. primárně určené k bydlení (např. rekreační chaty, či domky bez popisných čísel či dosud nezkolaudované nové domy). Nejde o domácnosti žijící v zařízeních (tak jako tomu bylo u rodinných domácností), protože jak jednotlivci, tak i členové vícečlenných nerodinných domácností žijící v zařízeních jsou vždy sčítáni pouze jako jednotlivé osoby a nikoliv jako domácnosti.

Domácnosti jednotlivců jsou po úplných rodinách nejčastějším typem domácností. Převážnou většinu nerodinných domácností v hl. m. Praze představují hospodařící domácnosti jednotlivců. Tato početně významná skupina domácností k datu SLDB 2011 představovala 225 802 domácností s mírnou převahou samostatně hospodařících žen.

Kartogram 6.3 Domácnosti jednotlivců ve správních obvodech ORP, Praze a krajích

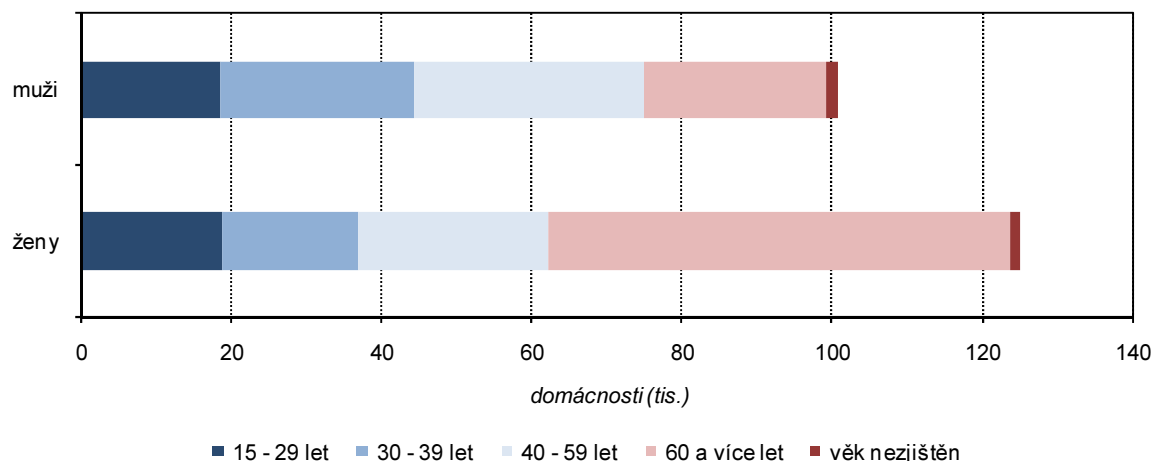

V Praze podíl domácností jednotlivců ze všech hospodařících domácností vysoko překračuje celorepublikový průměr (32,5 %) a je nejvyšší jednak ze všech krajů, ale i obvodů s rozšířenou působností, kam spadají i další velká města.

Mezi jednotlivci, kteří v Praze samostatně hospodaří, převládají mladší věkové kategorie, do 64 let bylo v Praze 69,3 % všech domácností jednotlivců.

U domácností jednotlivců spolu úzce souvisí rozložení těchto domácností podle pohlaví, věku i rodinného stavu a ekonomické aktivity.

Graf 6.6 Domácnosti jednotlivců v Praze podle pohlaví a věku

Celkově v Praze mezi domácnostmi jednotlivců představovaly domácnosti osoby ve věku do 39 let 36,0 %, ve věku 40 až 64 let to bylo 33,3 % a ve věku nad 64 let 29,4 % domácností jednotlivců. Takovéto věkové rozložení se liší od celorepublikových hodnot a i od všech ostatních krajů. V Praze je výrazně silnější zastoupení domácností jednotlivců mladších věkových kategorií a naproti tomu slabší zastoupení domácností jednotlivců starších osob. Je to dáno atraktivitou pražského trhu práce. V ČR celkem bylo domácností jednotlivců do 39 let 26,7 % a v 6 ze 14 krajů tento podíl mírně překročil čtvrtinu ze všech domácností jednotlivců. Domácností jednotlivců ve věku nad 64 let bylo v ČR 36,0 % ze všech domácností jednotlivců a ve 4 krajích to bylo přes 40 %.

Tab. 6.3.2 Domácnosti jednotlivců v Praze podle pohlaví, rodinného stavu,

	Muži celkem	z toho rodinný stav (%)				Ženy celkem	z toho rodinný stav (%)			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Domácnosti jednotlivců	100 850	49,1	18,5	23,7	7,5	124 952	33,2	10,8	24,6	30,8
v tom podle ekonomické aktivity:						2,7				
zaměstnaní	58 597	55,5	17,3	24,7	2,3	53 177	52,0	11,9	27,1	9,0
nezaměstnaní	4 718	60,5	10,6	27,5	1,1	3 406	52,1	13,1	29,7	4,8
nepracující důchodci	17 466	16,5	17,0	33,5	33,0	53 857	6,9	6,8	25,2	61,0
ostatní ekonomicky neaktivní	3 769	84,9	5,9	8,1	0,8	4 695	76,0	14,4	7,1	2,2
nezjištěno	16 300	49,7	29,5	11,9	2,4	9 817	48,1	25,2	14,5	5,5
v tom podle věku:	17,3					43				
do 29 let	18 646	92,7	5,2	0,9	0,0	18 754	90,1	6,7	2,1	0,1
30 - 49 let	41 528	57,5	21,5	19,7	0,3	28 124	59,1	17,3	20,9	1,5
50 - 64 let	22 298	23,6	24,4	46,3	4,9	27 068	14,3	17,4	48,3	19,5
65 - 74 let	9 223	15,1	22,5	41,3	20,7	21 500	7,8	8,7	32,6	50,8
75 let a více	7 532	6,9	15,8	18,1	58,9	28 220	4,5	2,8	15,4	77,2
nezjištěný věk	1 623	73,4	3,1	1,5	0,4	1 286	84,8	3,7	2,3	2,0

Celkově bylo mezi domácnostmi jednotlivců v Praze i ČR více žen, ale ve věkové kategorii 25 – 54 let v Praze muži tvoří nadpoloviční většinu (56,9 %). Celorepubliková převaha mužů jednotlivců je v tomto věku výraznější (62,2 %).

Mezi domácnostmi jednotlivců mužů v Praze jednoznačně dominují domácnosti mužů mladších věkových skupin. Ve věku do 39 let bylo 43,9 % ze všech mužských domácností jednotlivců. Vůbec početně nejsilnější pětiletou věkovou skupinou samostatně hospodařících mužů byli ti ve věku 30 – 34 let s počtem 14 287 domácností. U domácností jednotlivých žen naproti tomu převládají domácnosti žen starších. Polovinu (50,2 %) všech těchto domácností představují domácnosti žen šedesátiletých a starších. Ve věkové kategorii do 30 let byl prakticky stejný počet mužů i žen. Ve věku 30 až 54 let je již jednotlivců mužů výrazně více než žen. Naproti tomu již ve věku nad 54 let je více jednotlivě hospodařících žen než mužů. Ve věku 75 a více let je mezi jednočlennými domácnostmi již 78,9 % domácností žen. Obdobné rozdělení domácností podle pohlaví a věku je i v ČR celkem s tím, že zastoupení žen je v Praze ve věkových skupinách do 60 let mírně zvýšené a naproti tomu ve starším věku je oproti celorepublikovým hodnotám poněkud nižší.

S věkovým rozložením souvisí i rodinný stav. Jednotlivě hospodaří nejvíce svobodných mužů i žen. Nicméně svobodných mužů je mezi domácnostmi jednotlivců téměř polovina, ale svobodných žen cca třetina. Je to dáno zvýšeným zastoupením ovdovělých žen ve vyšších věkových skupinách. Tato skutečnost reflektuje vyšší střední délku života u ženské části populace, takže právě v nejstarších věkových kategoriích je osamělých žen vdov výrazně více než mužů.

Mezi domácnostmi jednotlivců mužů v Praze jednoznačně dominují domácnosti mužů mladších věkových skupin. Ve věku do 39 let bylo 43,9 % ze všech mužských domácností jednotlivců. Vůbec početně nejsilnější pětiletou věkovou skupinou samostatně hospodařících mužů byli ti ve věku 30 – 34 let s počtem 14 287 domácností. U domácností jednotlivých žen naproti tomu převládají domácnosti žen starších. Polovinu (50,2 %) všech těchto domácností představují domácnosti žen šedesátiletých a starších. Ve věkové kategorii do 30 let byl prakticky stejný počet mužů i žen. Ve věku 30 až 54 let je již jednotlivců mužů výrazně více než žen. Naproti tomu již ve věku nad 54 let je více jednotlivě hospodařících žen než mužů. Ve všech pětiletých věkových skupinách nad 54 let je více domácností jednotlivců žen. Ve věku 75 a více let je mezi jednočlennými domácnostmi již 78,9 % domácností žen. Obdobné rozdělení domácností podle pohlaví a věku je i v ČR celkem, s tím, že zastoupení žen je v Praze ve věkových skupinách do 60 let mírně zvýšené a naproti tomu ve starším věku je oproti celorepublikovým hodnotám poněkud nižší.

Mezi muži - jednotlivci byla v Praze nadpoloviční většina zaměstnaných, a to 58 597, kdežto u žen samostatně hospodařících je nepracujících důchodkyň 53 857, což je o 680 více než žen zaměstnaných.

Také rozložení jednočlenných domácností podle typu ekonomické aktivity koresponduje s věkem představitelů těchto domácností. U mužů jsou nejpočetnější kategorií zaměstnaní, kteří představují 58,1 % ze všech jednotlivců. Druhou nejpočetnější skupinou jsou nepracující důchodci (17,3 %). U žen je více nepracujících důchodkyň než zaměstnaných, ačkoli obě tyto skupiny představují obdobný podíl. Nepracujících důchodkyň bylo 43,1 % a zaměstnaných 42,6 %. Zde je zřejmá návaznost právě na věkové rozložení jednotlivě hospodařících žen a mužů. U všech domácností jednotlivců byla necelá polovina zaměstnaných (49,5 %) a necelá třetina (31,6 %) domácností nepracujících důchodců. Mezi úplnými rodinami (manželské páry a faktická manželství) byl podíl těch, kde osoba v čele domácnosti byla zaměstnaná 69,9 % a podíl nepracujících důchodců v čele těchto domácností 23,4 %. Mezi jednotlivci muži je také více domácností nezaměstnaných a jejich zastoupení je poněkud vyšší (4,7 %) než např. podíl úplných rodin, u nichž je osoba v čele domácnosti nezaměstnaná (2,5 %). U domácností žen je podíl nezaměstnaných 2,7 %.

Specifická skupina jsou domácnosti jednotlivců, kteří jsou ekonomicky neaktivní a nejsou nepracujícími důchodci. Jde patrně ve většině případů o závislé osoby, které jsou podporovány nějakým dalším člověkem, který žije jinde. Může jít o závislé děti, které bydlí samostatně a jsou živeny z prostředků rodičů, případně i o samostatně bydlící partnery podporované jinde žijící osobou. Těchto domácností jednotlivců byla u obou pohlaví necelá 4 %.

Tab. 6.3.3 Domácnosti jednotlivců v Praze bydlící v bytech podle právního důvodu užívání bytu a podle ekonomické aktivity a postavení v zaměstnání obyvatel bytu

	Bydlící samostatně v bytě	z toho podle právního důvodu užívání bytu (%)				Bydlící v bytě s dalšími HD
		ve vlastním domě	v osobním vlastnictví	nájemní	družstevní	
Domácnosti jednotlivců	195 122	6,0	27,8	36,0	11,9	24 783
v tom ekonomická aktivita:						
zaměstnaní	98 063	5,0	29,9	38,6	11,8	11 734
v tom podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	72 043	4,2	30,8	38,8	12,2	8 223
zaměstnavatelé	3 736	11,0	30,5	31,7	8,9	548
pracující na vlastní účet	17 278	6,7	28,2	38,7	10,7	2 212
ostatní vč. nezjištěno	5 006	6,1	23,1	39,0	11,3	751
nezaměstnaní	6 764	4,4	22,1	42,2	11,3	1 066
ekonomicky neaktivní	73 352	8,4	29,4	37,0	14,1	5 498
nezjištěná ekonomická aktivita	16 943	2,0	10,6	15,0	3,1	6 485

Domácnosti samostatně hospodařících jednotlivců bydlících v bytech převážně samostatně i bydlí. Společně s jinou hospodařící domácností bydlí 11,3 % těchto domácností. Lze říci, že nejméně často žijí společně s jinou domácností jednotlivci ekonomicky neaktivní, mezi nimiž převládají nepracující důchodci, takže jde o domácnosti ze starších věkových kategorií.

Nejvíce domácností jednotlivců bydlí v nájemních bytech, a to 70 329 domácností. Z toho nadpoloviční většinu představují domácnosti zaměstnaných osob.

Podle právního důvodu užívání bytu jsou u domácností jednotlivců nejčastější byty nájemní. Nejvíce jsou tyto byty frekventovány u domácností nezaměstnaných jednotlivců. Naopak jednotlivců v ekonomickém postavení zaměstnavatelů v nájmu bydlí necelá třetina (těchto osob je však početně poměrně málo, 1 184 domácností). Ekonomicky neaktivních jednotlivců bydlí v nájemních bytech v Praze necelých 30 tisíc respektive 37,0 % těchto domácností, které jsou skupinou, u níž má nájemní bydlení druhé nejnížší zastoupení.

Součástí nerodinných domácností jsou i vícečlenné nerodinné domácnosti, které představují nejméně početný typ domácností. Tento typ domácnosti je v hl. m. Praze častější než v ostatních krajích. Zejména v tomto cenzu, který je postaven na obvykle bydlícím obyvatelstvu, se zde může projevit i dočasné společné soužití osob z pracovních důvodů.

V Praze bylo 48 411 vícečlenných nerodinných domácností, v nichž žilo 10,7 % ze všech osob žijících v Praze v domácnostech.

Mezi nerodinné domácnosti jsou zařazena také soužití prarodičů s vnuky. Tento typ vícečlenných nerodinných domácností je v Praze zastoupen poměrně nízkým počtem, a to 3 132 domácnostmi. Z nich je 31,2 % domácností, v nichž žijí závislé děti. Prarodiče s vnoučaty představují v hlavním městě 6,5 % ze všech vícečlenných nerodinných domácností a v celorepublikovém průměru je to 8,5 %.

Vícečlenné nerodinné domácnosti jsou většinou domácnosti dvoučlenné. Průměrný počet členů těchto domácností nedosahuje hodnot domácností rodinných.

Tab. 6.3.4 Vícečlenné nerodinné domácnosti v Praze podle počtu členů a počtu ekonomicky aktivních osob

	Celkem	v tom s počtem členů (%)				Průměrný počet členů	
		2	3	4	5 a více	celkem	z toho s vlastním příjmem
Vícečlenné nerodinné domácnosti	48 411	65,4	18,4	8,4	7,8	2,70	1,47
v tom s počtem ekonomicky aktivních osob							
0	14 133	70,1	16,3	8,4	5,2	2,56	0,43
1	15 006	73,2	16,7	5,6	4,5	2,46	1,38
2	14 950	72,0	16,6	6,6	4,8	2,49	1,93
3	2 884	x	56,1	22,9	21,0	3,84	2,91
4 a více	1 438	x	x	28,5	71,5	6,67	4,84

Počet osob s vlastním příjmem připadajících na 1 domácnost je zde také nižší, než je tomu u rodinných domácností. U vícečlenných nerodinných domácností má 54,3 % členů vlastní příjem a u rodinných domácností je to 67,2 % členů. I tyto skutečnosti naznačují, že složení těchto domácností je velice nesourodé. Také způsob bydlení je zde různorodý a navíc zde údaje o bydlení těchto domácností jsou z více než třetiny případů nezjištěné. Ze zjištěných hodnot výrazně převládá bydlení v nájemních bytech.